

Construint ponts entre acció política i recerca social.

Assoliments, desafiaments i perspectives de les polítiques sobre la població gitana a l'Estat espanyol. Una trobada entre investigadors, responsables polítics i tercer sector.

**Barcelona, 16-17 d'octubre 2014
Parlament de Catalunya**

DESCRIPCIÓ I PROGRAMA

Aquestes jornades han estat finançades al marc de la convocatòria *Bridging the Gap between Academia and Policy Makers*, publicada per la *European Academic Network on Romani Studies* de la Unió Europea i del Consell d'Europa.

romanistudies.eu
European Academic Network on Romani Studies

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

Introducció

Des de fa uns anys diferents Comunitats Autònomes han estat implementant plans integrals per a la comunitat gitana, assignant-li recursos econòmics i optant per un enfocament interdepartamental i la planificació d'accions específiques. En molts casos aquests plans han anticipat les característiques d'integralitat, especificitat i participació incloses en el posterior 'Marc Europeu d'Estratègies Nacionals per a la Inclusió Social de la Població Gitana fins 2020'. Tot i que Espanya s'hagi convertit en un model per a la integració dels 'romà' a Europa, l'impacte real de les 'polítiques per a gitanos' segueix essent molt relatiu, especialment en un context de retallades presupostàries en tots els àmbits. La falta d'un enfocament basat en evidències, així com la mancança generalitzada de mecanismes d'avaluació i seguiment, posen en dubte no només l'eficàcia dels recursos econòmics invertits, sinó també el propi concepte de 'model espanyol'.

Paral·lelament a aquest procés, Espanya s'ha anat convertint en un dels principals països de destí de les migracions romanís, en particular des de Romania. Tot i que a Espanya, a diferència d'altres països de destí, com França i Itàlia, la 'qüestió romaní' mai ha arribat a ser 'problema nacional', les autoritats locals espanyoles han començat a desenvolupar actuacions encaminades a donar una resposta a la llibertat de circulació d'aquests immigrants. Junt a la intervenció dels serveis socials, aquests ciutadans s'han anat progressivament incloent com a grup beneficiari de les polítiques existents dirigides a la comunitat gitana. Tot això basat en el reconeixement oficial del 'Poble Gitano com a un poble transnacional'. Aquest procés d'incorporació podria confirmar l'èxit del "model espanyol",

o evidenciar, per contra, debilitats conceptuals i pràctiques d'aquestes polítiques específiques.

En els últims dos anys, des de la societat civil i la recerca s'han publicat diversos informes d'avaluació sobre els processos de disseny i implementació de les polítiques dirigides a gitanos a Espanya. Tot i així, l'enfocament crític d'aquests treballs no s'ha canalitzat en processos de planificació i decisió sobre polítiques i programes. Tot i la producció d'evidències empíriques sobre el desenvolupament d'aquestes polítiques, encara falta el debat real entre investigadors, responsables polítics i tècnics encarregats de la seva execució, i els representants de la població objecte.

Amb la fita de compensar aquest buit, ens hem proposat organitzar una trobada que reunirà a investigadors nacionals i internacionals, responsables polítics nacionals, autonòmics i locals, i altres actors locals i europeus, responsables del desenvolupament i implementació dels plans autonòmics i locals per a gitanos/Roma.

Objectius i estructura de la trobada

Els objectius principals de la trobada són:

- Debatre els punts forts i les debilitats teòriques i conceptuals de les polítiques dirigides a la població gitana desenvolupades a l'Estat espanyol;
- Analitzar com s'ha produït la incorporació dels Roma d'altres estats europeus en les polítiques espanyoles dirigides a gitanos;
- Compartir pràctiques i suggerir recomanacions respecte a la col·laboració entre investigació i política en el cas de

les polítiques dirigides a la població gitana/Roma

La trobada s'articularà en tres panells temàtics, cadascun dels quals es compondrà de 2 a 4 ponències de 10-15 minuts cadascuna, seguides d'una taula rodona de 30-40 minuts durant les quals els participants tindran l'oportunitat de presentar pràctiques, experiències i recomanacions relacionades amb el tema de cada taula.

1. *Punts forts i desafiaments del "model espanyol" d'inclusió de la població gitana.*

L'objectiu d'aquesta taula és analitzar i debatre els elements més rellevants que caracteritzen les polítiques dirigides a la població gitana a l'Estat espanyol, entre elles: l'enfocament interdepartamental, la planificació i l'execució d'accions específiques, el funcionament dels mecanismes d'avaluació i seguiment, i la composició dels organismes de "participació gitana". A partir dels informes d'avaluació realitzats durant els darrers anys, així com de les experiències i de les dades aportades per els responsables polítics que participaran en la trobada, es debatrà l'impacte general d'aquestes polítiques.

2. *Roma d'altres estats europeus en les polítiques dirigides a la població gitana.*

L'objectiu d'aquesta taula es debatran les raons conceptuals, així com les mesures implementades i el seu impacte, relacionades amb el procés d'incorporació dels Roma d'altres estats europeus en les polítiques espanyoles dirigides a la població gitana.

3. *Construint ponts entre les polítiques dirigides a la població gitana i la recerca.*

Es presentaran experiències que han contribuït a estrènyer l'escletxa entre polítiques públiques i recerca, en el cas de la població gitana/Roma a Europa.

Contacte

Bálint-Ábel Bereményi

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Grup de Recerca EMIGRA.
abel.beremenyi@uab.cat.

Giuseppe Beluschi Fabeni,

Universidad de Granada (UGR), Taller de Antropología y Ciencias Sociales Aplicadas (Taller ACSA). beluschi@ugr.es.

Stefano Piemontese

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Grup de Recerca EMIGRA; Central European University, Center for Policy Studies; Taller de Antropología y Ciencias Sociales Aplicadas. piemonteses@ceu.hu.

Taller ACSA – Taller de Antropología y Ciencias Sociales Aplicadas. Calle Luz Casanova 3, 21-1ºD, 18011, Granada (España). talleracsa.info@gmail.com.

PROGRAMA
Divendres 17 octubre 2014

Benvinguda i introducció | 9:30 – 10:00

- 09:30 **Intergrup Parlamentari del Poble Gitano.** Montserrat Capdevila (President de l'Intergrup, Diputada del PSC) i Simon Montero (Membre de l'Intergrup, President de la FAGiC).
- 09:40 **Generalitat de Catalunya.** Manuel Heredia (Membre del Consell del Poble Gitano; Assessor en matèria de Comunitat Gitana de la Conselleria de Benestar Social i Família).
- 09:50 **Ajuntament de Barcelona, Consell Municipal del Poble Gitano.** Francina Vila i Valls (presidenta del Consell Municipal del Poble Gitano, Regidora de Dona i Drets Civils) i Juana Fernández (vicepresidenta del CMPG).

PANEL·L 1 | Punts forts i desafiaments del 'model espanyol' d' inclusió de la població gitana. Modera: Bálint-Ábel Bereményi | 10:00 – 11:40.

- 10:00 Bálint-Ábel Bereményi (UAB/EMIGRA). **Punts forts i desafiaments del 'model espanyol' d'inclusió dels gitanos. Una introducció.**
- 10:10 Carolina Fernández Díez (Fundación Secretariado Gitano, Departament Internacional). **¿El 'model espanyol' d'inclusió dels gitanos és encara actual? Reflexions sobre la col·laboració entre polítiques, societat civil i recerca a partir del 'Updated Civil Society Monitoring Report' (2014).**
- 10:30 Mª Dolores Ruiz Bautista (Subdirectora General de Programes Socials, Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat; Punt de Contacte Nacional per a l'Estratègia Nacional i Dècada d'Inclusió dels Gitanos). **Repensant el "model espanyol" durant la crisi pressupostària. L'ús dels Fons Estructurals en el marc de la coordinació inter-administrativa entre Estat i Comunitats Autònomes.**
- 10:45 Pere García (Vicepresident 1r de política i comunicació de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya, FAGiC). **Metodologies participatives, representativitat i poder reivindicatiu de l'associacionisme gitano.**
- 11:00 Taula rodona
- 11:40 Pausa

PANELL 2 | La població romà procedent d'altres estats EU en les polítiques de l'Estat espanyol. Modera: Tina Magazzini | 12:00 – 13:00.

- 12:00 Tina Magazzini (Universidad de Deusto, INTEGRIM Network). **Les dificultats pràctiques i conceptuals plantejades pel fenomen de les migracions romaníes al marc de les polítiques per a la població gitana a Espanya.**
- 12:10 Stefania Pontrandolfo (Università degli Studi di Verona) i Gregoire Cousin (Fondation Maison). **Els romà d'altres estats membres durant les campanyes per a les eleccions europees i municipals al 2014 a França i Itàlia.**
- 12:30 Jonathan Jiménez Cortés; Ramón Motos Jiménez (Kale dor Kayiko). **El programa d'atenció a les necessitats de la comunitat romà immigrant Aven Amença.**
- 12:45 Taula rodona

Dinar | 13:30 – 15:00

PANELL 3 | Construir ponts entre polítiques dirigides a la població gitana i la recerca social. Modera: Stefano Piemontese | 15:00 – 17:30.

- 15:00 Stefano Piemontese (UAB/EMIGRA, CEU/CPS, INTEGRIM Network). **Aportacions teòriques sobre la coordinació entre polítiques públiques i investigació social.**
- 15:10 María Filigrana García (FAKALI-AMURADI). **La responsabilitat de la recerca en la imatge estereotipada de la comunitat gitana. Influències positives al discurs social.**
- 15:25 Susana Camacho (Fundación Secretariado Gitano, Madrid). **Cañada Real Galiana. Límits i punts forts de la recerca aplicada a la intervenció del tercer sector.**
- 15:40 Viktor Leggio (University of Manchester) i Elisabeth Gómez Oehler (Universidad de Granada, Taller ACSA). **Relació i compromís entre autoritats locals i població romà immigrant: el paper de la universitat i del tercer sector a Manchester i Granada. Presentació del projecte europeu MigRom.**
- 16:00 Pausa
- 16:15 Giuseppe Beluschi Fabeni i Juan de Dios López López (Taller ACSA) **WE: Wor(l)ds which Exclude. Un model de projecte europeu per estrènyer l'escletxa polítiques públiques, intervenció i recerca social.**
- 16:30 Taula rodona

Conclusions | 17:10 – 17:30

